

Žižkovo náměstí v minulosti

- 13. století - vede tudy nejstarší cesta z města, ke dvorci Načeradců
- 14. století - vystavěny hradby a brána oddělující město od západního předměstí, prostor náměstí je zastavěn obytnými domy
 - 1837 - odstraněna Horní městská brána mezi dnešní Puchmajerovou a Táboritskou ulicí, kterou vedla obchodní cesta do hor; přes Blatno nebo přes Kadaň do Saska
 - 1951 - bývalé náměstí Německých rytířů zastavěno autobusovým nádražím
 - 2000 - zrušeno autobusové nádraží
 - 2005 - schválen projekt Chomutov City Center

Spojení hlediska funkčnosti a estetiky

Žižkovo náměstí čeká v budoucnosti významná změna, která změní tvář centra Chomutova. Informace „rovnou od pramene“ nám poskytl místostarosta města Jan Řehák.

Můžete občanům Chomutova ve zkratce představit budoucí podobu zástavby Žižkova náměstí?

„Architektonická studie, která je předstupněm samotného projektu a která vznikla za účasti odborné komise města Chomutova, počítá s dvoupodlažní nákupní galerií a na ni navazujícím bytovým domem. Nákupní galerie bude obsahovat butiky, prodejny s módním zbožím a sportovním vybavením, nabídne prostor pro chybějící služby ve městě a kavárny. Architekti počítají nejen s návštěvníky z řad pěších, ale i s těmi, kteří přijíždějí automobilem a proto je součástí projektu také parkoviště přímo v objektu. Při navrhování stavby byl kladen důraz nejen na stránku funkční, ale i na stránku estetickou. Byli jsme si totiž vědomi toho, že vstupujeme do náročného prostředí v centru města, kde je nutné dodržet také hlediska architektonická, památkářská a městotvorná. Nebyl to lehký úkol, tým architektů ve spolupráci s městskou komisí, odborníky z památkové oblasti a dalšími experty navrhl stavbu, která dané místo doplňuje a stávajícím objektům nekonkuruje. Svou členitostí a barevností fasád, umístěním obchodů a kaváren uvnitř objektu i po celém jeho obvodu se stavba snaží do místa zapadnout, jako kdyby tam byla vždy.“

Jak projekt naplní přání celé řady Chomutováků, aby Žižkovo náměstí bylo i místem odpočinku, relaxace a příjemného posezení?

„Jedinečné umístění na jednom z hlavních pěších tahů z centra města do obytné zástavby a k hlavní autobusové zastávce dává projektu příležitost, aby se stal vedle náměstí dalším důležitým prostorem setkávání lidí a jejich trávení volného času. Přispěje k tomu jistě i jeho umístění těsně vedle Chomutovky s alejí vzrostlých stromů, kde vznikne proměna s předzahrádkami kaváren a restaurací. Dodavatel také upraví a zregeneruje parkové plochy mezi budovou historické radnice a stavbou Chomutov City Center. Po dokončení projektu tak bude zacelena další z ran v centru města.“

Zmínil jste se o bytovém domě. Můžete upřesnit pro případné budoucí nájemníky představu o podobě bydlení ve středu města?

„Protože město nejsou jen obchody, ale také lidé, kteří v něm bydlí, je součástí projektu bytový dům. Vznikne zde asi 20 bytů, které poskytnou svým majitelům komfortní bydlení přímo v centru města. Ke každému bytu bude patřit podzemní garážové stání. Zatímco obchodní galerie je navržena jako dvoupodlažní, bytový dům bude mít tři obytná podlaží včetně podkrovní.“ (Im)

F. J. Gerstner – nejslavnější rodák

Jedním z nejslavnějších chomutovských rodáků je bezesporu František Josef Gerstner. Narodil se 22. února 1756 v rodině místního řemenáře v domě číslo 75 v dnešní Hálkově ulici. Jeho rodný dům dnes již bohužel nestojí, ale Chomutov na „svého“ Gerstnera přesto nezapomíná. Chceme ho připomenout zvláště letos, kdy si připomínáme 250. výročí jeho narození. Gerstner studoval na místním jezuitském gymnáziu a roku 1772 začal studovat na pražské univerzitě matematiku a hvězdářství u profesorů Vydry,

List z matriky se záznamem o narození Františka Josefa Gerstnera. Dokument pochází z fondu matrik Oblastního archivu v Litoměřicích.

Steplinka a Tesánka. Po studiích se nejprve stal inženýrem dvorní komise pro vyvazování z roboty, kde uplatňoval vlastní metody pro měření a rozřídování pozemků. Po úspěšném skončení této práce odejel do Vídně, kde chtěl původně studovat na tamní univerzitě medicínu. Nakonec se však věnoval svým osvědčeným láskám – matematice a hvězdářství. Není proto divu, že po návratu do Prahy začal pracovat v pražské hvězdárně. Brzy se díky publikování svých prací o astronomii stal členem Učené společnosti v Praze. Kromě jiného byl též pověřen prací na metodice výpočtu a výběru daní a byl též suplujícím profesorem na univerzitě. Od roku 1789 získal řádnou profesuru vyšší matematiky na Filozofické fakultě (přírodovědecká ani matematicko-fyzikální fakulta tehdy ještě nebyla na pražské univerzitě zřízena). Gerstner byl přesvědčen, že pro rozvoj techniky a tím i domácího průmyslu je nezbytné, aby bylo zavedeno též studium praktické matematiky a mechaniky, což také hned udělal. Na jeho přednášky z mechaniky chodili nejen univerzitní studenti, ale často také lidé z praxe. Na radu k němu chodili praktičtí technici z celých Čech. Brzy nebyl v celé zemi jediný větší průmyslový podnik, u jehož budování či vybavení by nestál Gerstner jako konzultant a rádce. Například sám navrhl a sestrojil stroje pro železné hutě v Hořovicích a Křivoklátě nebo postavil vysokou pec ve Zbirohu. Slavný technik však byl přesvědčen, že k ještě většímu rozvoji techniky u nás je zapotřebí specializované vysoké školy a tak dosáhl toho, že byl roku 1806 založen v Praze Polytechnický ústav pražský, předchůdce nynějšího Českého vysokého učení technického. V tomto ústavu byl Gerstner jmenován ředitelem a profesorem mechaniky. Současně byl též ředitelem matematicko-fyzikálních studií na univerzitě.

Stály před ním však i další velké úkoly. Především byl jmenován ředitelem vodních staveb v Čechách a byl také požádán, aby vyprojektoval stavbu vodního průplavu mezi Dunajem a Vltavou. Gerstner ale záhy zjistil, že pro propojení jižních Čech a Linecka bude mnohem výhodnější vybudovat spojení koněspřežnou železnicí. Vypracoval projekt, který poté zrealizoval Gerstnerův syn František Antonín. Za své zásluhy o rozvoj technického vzdělávání byl roku 1810 povýšen do šlechtického stavu a získal titul rytíře. Ve 30. letech se mu začal prudce zhoršovat zrak a měl i další zdravotní potíže, takže se v roce 1832 rozhodl ukončit všechny své pracovní aktivity a funkce. Odejel ke svému zeti J. Pabstmanovi do Mladějova u Jičína, kde hodlal uspořádat své celoživotní dílo a připravit své přednášky k vydání tiskem. To se mu již nepodařilo. Zemřel 25. května 1832 a byl zde i pochován. Později byly jeho ostatky u příležitosti stého výročí jeho úmrtí přeneseny do Chomutova, takže dnes byste našli jeho hrob hned na dvou českých hřbitovech – mladějovském i chomutovském. Chomutov si svého rodáka připomínal jednak pamětní deskou na domě stojícím na místě Gerstnerova rodného domku a jednak i sochou na dnešním Masarykově náměstí. Tato socha však byla po 2. světové válce zničena českými vlastenci, kteří se z nevědomosti rozhodli zničit sochu muže s německým příjmením. Určitě tehdy ani netušili, jak velkým vlastencem sám Gerstner byl. Pamětní deska připomínající místo jeho narození je dnes umístěna v Oblastním muzeu v Chomutově, které je připraveno ji instalovat na místo, pokud bude mít dům v Hálkově ulici důstojnou fasádu. Dům je majetkem soukromé osoby a snad se v brzké době podaří najít dostatek prostředků k jeho rekonstrukci. I bez této pamětní desky si však můžeme odkaz jednoho z nejslavnějších Chomutováků připomenout alespoň sochou od akademického malíře Kamila Sopka, kterou můžete vidět v zahradě Střední průmyslové školy a Vyšší odborné školy ve Školní ulici.

Na podkladovém snímku je návrh památníku Gerstnerovi, záměr ale nikdy nebyl realizován.